

**BRIDGING GAPS
10^E DAIR SEMINAR**

DE COLLEGA'S AAN HET WOORD – woensdag 1 november

Titel: *De UvA Masterstudenten over onderwijs. Een onderzoek*
Track: a
Collega: Vincent Vendel, Universiteit van Amsterdam
Tijd: 11.30-12.00
Zaal: 28

Korte beschrijving presentatie

In deze presentatie wordt verslag gedaan van het studentonderzoek dat we dit jaar hebben uitgevoerd. Dit was ons eerste onderzoek onder *masterstudenten*. Binnen de instelling was er al veel vraag naar informatie over deze nieuwe groep studenten, maar vorig jaar was de groep voor het eerst groot genoeg (ruim 10 % van de totale UvA-studentpopulatie) om er zinvol onderzoek naar te kunnen doen.

In de presentatie word ingegaan op

- *Vraagstelling:* de veranderingen in de vraagstellingen van het onderzoek, gelet op de nieuwe doelgroep en op de onlangs vastgelegde UvA-onderwijsvisie
- *Onderzoekspraktijk:* de praktische problemen van het onderzoek (tweetalig, elektronisch), samenwerking met onderzoekers
- *Uitkomsten:* de opvallendste uitkomsten in vergelijking met eerder onderzoek onder bachelorstudenten
- *Effectiviteit:* de verslaglegging voor bestuurders en managers, maar ook de manier waarop we de resultaten teruggekoppeld hebben naar de studenten

Titel: *Ge- en/of mis-bruik van een aantal ISI Web of Knowledge tools?*
Track: b
Collega's: Jules van Rooij en Ulco Kooystra, Rijksuniversiteit Groningen
Tijd: 11.30-12.00
Zaal: 25

Korte beschrijving presentatie

Alle Nederlandse universiteiten zijn (collectief) geabonneerd op de *ISI Web of Knowledge*, een webfaciliteit van ISI/Thomson die o.m. toegang verschaft tot de *Web of Science*, het meest bekende en volledige citatiebestand ter wereld. Minder bekend echter zijn een aantal analysetools die (al dan niet collectief of tegen meerprijs) verkregen kunnen worden, zoals de *Essential Science Indicators* (ESI) en *ISI HighlyCited.com* (HiCi). De ESI wordt gebruikt door de makers van de *Times HES World University Rankings* (om het aantal citaties per instelling te achterhalen) en HiCi door de makers van de *Sjanghai Academic Ranking of World Universities* (om het aantal auteurs per instelling te achterhalen dat behoort tot de wereldtop-250 meest geciteerden). De Groningse ervaring leert dat daarbij fouten kunnen optreden die resulteren in een vertekend beeld, maar die in overleg met ISI-Thomson 'gerepareerd' kunnen worden. Daartoe is natuurlijk wel inzicht vereist in de werking van deze tools.

In dit eerste (onafhankelijk te volgen) deel van de presentatie wordt een voorbeeld gegeven van hoe de ESI gebruikt kan worden voor het bepalen van de internationale positie van de eigen instelling.

Titel: *INK model Hogeschool Rotterdam*
Track: c
Collega: Aad Kouwenhoven, Hogeschool Rotterdam
Tijd: 11.30-1200
Zaal: 27

Korte beschrijving presentatie

Nadat de stofwolken van de laatste fusie (HR met HES) zijn opgetrokken is het CvB aan de slag gegaan om een gemeenschappelijk beleid van de HR-nieuwe stijl op te zetten en uit te dragen. De sterk concurrerende omgeving maakte dat noodzakelijk. Er is daartoe een Position-paper opgesteld waarin de missie van de HR en haar visie op onderwijs wervend verwoord staat. De vraag is dan vervolgens hoe je een grote organisatie waarvan de samenstellende delen al jaren gewend zijn hun eigen boontjes te doppen op de samen gekozen lijn krijgt. Een veelgebruikt middel daarvoor is een model waarin aangegeven wordt hoe men de oorzaak-gevolg relaties in het realiseren van de gemeenschappelijke strategie ziet. Bekend zijn het INK-model, de Business Balanced Scorecard en het EFQM-model. De HR heeft hierin een eigen keuze gemaakt. In de presentatie zal ik laten zien hoe de HR variant van het INK-model tot stand gekomen is en waar we uiteindelijk op uitgekomen zijn.

Titel: *Snelle analyse van 1cijferHO bestanden met Access*
Track: a
Collega: Hans Janssen, Radboud Universiteit Nijmegen
Tijd: 12.15-12.45
Zaal: 28

Korte beschrijving presentatie

Binnen het 1cijferHO project worden diverse bestanden opgeleverd die veel informatie bevatten over de 'studentenstromen': instroom- en inschrijfgegevens voor het hele WO/HBO, gedetailleerde inschrijf- en voortgangsgegevens per instelling, examengegevens voor het hele HO en per instelling. Op basis van die bestanden is het mogelijk inzicht te krijgen in de effecten van bijvoorbeeld de invoering van de BaMa. De cijfers beslaan nog maar een paar jaren, waardoor het nog moeilijk is voorspellingen te doen, maar in principe bevatten de bestanden voldoende gegevens om trends door te gaan rekenen. En je kunt ook laten zien voor hoeveel studenten er onder het leerrechtenregime geen diplomafinanciering meer is, als de studenten in hetzelfde tempo blijven studeren als nu, en welke instellingen daar de dupe van worden. Aan de hand van enkele voorbeelden zal worden getoond dat het met een eenvoudig programma als Access heel goed mogelijk is dergelijke analyses uit te voeren. En als het handig wordt aangepakt zijn de analyses en rapportages die bij de ene instelling worden bedacht door alle instellingen te gebruiken voor hun 'eigen' 1cijferHO materiaal. Of als opstapje naar een echt Datawarehouse.

Titel: *Ge- en/of mis-bruik van een aantal ISI Web of Knowledge tools?*
Track: b
Collega's: Jules van Rooij en Ulco Kooystra, Rijksuniversiteit Groningen
Tijd: 12.15-12.45
Zaal: 25

Korte beschrijving presentatie

Alle Nederlandse universiteiten zijn (collectief) geabonneerd op de *ISI Web of Knowledge*, een webfaciliteit van ISI/Thomson die o.m. toegang verschaft tot de *Web of Science*, het meest bekende en volledige citatiebestand ter wereld. Minder bekend echter zijn een aantal analysetools die (al dan niet collectief of tegen meerprijs) verkregen kunnen worden, zoals de *Essential Science Indicators* (ESI) en *ISI HighlyCited.com* (HiCi). De ESI wordt gebruikt door de makers van de *Times HES World University Rankings* (om het aantal citaties per instelling te achterhalen) en HiCi door de makers van de *Sjanghai Academic Ranking of World Universities* (om het aantal auteurs per instelling te achterhalen dat behoort tot de wereldtop-250 meest geciteerden). De Groningse ervaring leert dat daarbij fouten kunnen optreden die resulteren in een vertekend beeld, maar die in overleg met ISI-Thomson 'gerepareerd' kunnen worden. Daartoe is natuurlijk wel inzicht vereist in de werking van deze tools.

In dit tweede (onafhankelijk te volgen) deel zal een interactieve online demo gegeven worden van de mogelijkheden van ESI en HiCi, waarbij de toehoorders uitgenodigd worden eigen vragen en/of oplossingen in te brengen.

Titel: *P&C-cyclus Hogeschool Rotterdam*
Track: **c**
Collega: **Aad Kouwenhoven, Hogeschool Rotterdam**
Tijd: **12.15-12.45**
Zaal: **27**

Korte beschrijving presentatie

De Hogeschool Rotterdam heeft een eigen variant van het INK-model omarmt om tot realisatie te komen van de gekozen strategische doelstellingen. Het INK-model is vervolgens ingevuld met een veelheid van indicatoren. De geformuleerde indicatoren moeten meetbaar zijn of gemaakt worden en met de geformuleerde streefwaarde opgenomen in de managementcontracten van de clusterdirecteuren. De resultaten daarvan komen terug in kwartaalrapportages en in besprekingen tussen de clusterdirecteuren en het CvB. Rome is echter niet in één dag gebouwd.

In de presentatie zal ik de indicatoren presenteren die ontwikkeld zijn en laten zien welke stappen tot nu toe zijn genomen om het model een bijdrage te laten leveren aan het sturen van de organisatie.

DE COLLEGA'S AAN HET WOORD – donderdag 2 november

Titel: *De gereedskapskist van IR*
Track: a
Collega: Karin Houkes, Hogeschool INHOLLAND, Diemen
Tijd: 14.00-14.30
Zaal: 28

Korte beschrijving presentatie

Een beetje Institutional Researcher beschikt tegenwoordig over een Business Intelligence tool. Verzamel alle gegevens uit verschillende bronnen in je organisatie, transformeer ze (eventueel) en voeg ze samen in een datawarehouse zodat er waardevolle informatie gegenereerd kan worden waarmee betere beslissingen genomen kunnen worden en de organisatie sterker komt te staan in de markt. Maar wanneer je zo'n tool hebt, ben je er dan? Welke problemen kom je tegen bij de implementatie van zo'n tool, en vooral; hoe kun je ervoor zorgen dat de informatie die beschikbaar is gekomen ook gebruikt wordt?

Aan de hand van een inmiddels afgerond project bij INHOLLAND worden de problemen en valkuilen die wij zijn tegengekomen besproken en worden tot slot enkele vragen en stellingen voorgelegd aan de collega's.

Titel: *Bouwen aan de universiteit*
Universiteitshuisvesting: het belang, scenario studies, benchmarking en de bruggen naar IR
Track: a en b
Collega: Alexandra den Heijer, Technische Universiteit Delft
Tijd: 14.00-15.15 (één doorlopende presentatie tot 15.15)
Zaal: 25

Korte beschrijving presentatie

1. (Middel)lange termijn planning/gebruik scenario's (zie ook track a)
 - Huisvesting hanteert een andere tijdshorizon: (middel)lange termijn. Hoe bepalen instellingen hun huisvestingsbehoefte? Speelt IR daarbij een rol? Maken vastgoedmanagers gebruik van scenario's? Op welke wijze vormen onderwijs- en onderzoeksbeleid een rol daarbij?
2. Huisvesting in relatie tot reputatie en ranking (zie ook track b)
 - Huisvesting niet alleen bekijken als 'kosten', 'noodzakelijk kwaad', het heeft ook een opbrengsten kant: reputatie, prettige werksfeer, etc....
 - Op welke manier komt huisvesting nu voor in de rankingsbronnen? (keuzegids vraagt oordeel over collegezalen en ICT)
3. De onderzoeken naar benchmarking van het universitaire vastgoed
 - Geschiedenis van het hele proces: de verschillende initiatieven die vanuit het HOI zijn genomen om te komen tot benchmarking op het terrein van huisvesting. De hobbels en de successen.
 - De voorraadbenchmark: de vier invalshoeken met de bijbehorende kengetallen. Wanneer wordt het eindresultaat verwacht.

Titel: *Bottum down en top up*
Track: c
Collega: Hans de Boer, Technische Universiteit Delft
Tijd: 14.00-14.30
Zaal: 27

Korte beschrijving presentatie

Eind 2004 is de TU Delft gestart met de introductie van jaarlijkse managementcontracten tussen het College van Bestuur en decanen van faculteiten. Hierin staan een beperkt aantal facultaire (beleids)uitdagingen beschreven in combinatie met streefwaarden op het gebied van onderwijs, onderzoek, valorisatie en management. In het verlengde hiervan zijn in 2005 facultaire meerjarenplannen geïntroduceerd met een sterker accent op strategie en beleid binnen meerjarige financiële kaders. Allengs is er een geïntegreerde P&C-cyclus ontstaan met een duidelijke koppeling tussen planvorming, verantwoording en (bij)sturing waarbij de dialoog centraal staat.

In de presentatie zal worden ingegaan op de ontstaansgeschiedenis, de ontwikkeling, de opzet en de lessen hieruit.

Titel: *Bouwen aan de universiteit*
Universiteitshuisvesting: het belang, scenariostudies, benchmarking en de bruggen naar IR

Track: a en b

Collega: Alexandra den Heijer, Technische Universiteit Delft

Tijd: 14.00-15.15 (zie boven)

Zaal: 25

Titel: *"Kennis in Kaart" in de HOOP-cyclus*
Beleidsontwikkeling op basis van feitelijke informatie

Track: b

Collega: Frans Dijkstra, Ministerie van OCW

Tijd: 14.45-15.15

Zaal: 28

Korte beschrijving presentatie

De ontwikkeling van het HOOP en de begeleidende cijfermatige documenten sinds 1988 wordt kort besproken. Het HOOP evolueerde in die periode van een encyclopedisch werk van bijna 1000 pagina's tot een veel schetsmatiger aanpak op hoofdlijnen. De rol van de cijfers evolueerde van een integrale onderbouwing (HOOP-1988) via het illustreren van enkele high-lights (1996, 1998) naar het periodiek monitoren van de bereikte resultaten via het document "Kennis in Kaart" (2003-2006). De bedoelingen van "Kennis in Kaart" zijn soms lastig scherp te krijgen, als gevolg van neventoelen zoals het zichtbaar maken van de bijdragen van elke instelling, de rol bij prestatieafspraken en het naar voren komen van nieuwe beleidsinitiatieven. De rol van "Kennis in Kaart" bij de actuele beleidsprocessen wordt besproken.

Titel: *Kwaliteitszorg en strategisch management van publiek-private onderzoeksinstituten*

Track: b

Collega: Ben Kokkeler, BMC

Tijd: 14.45-15.15

Zaal: 27

Korte beschrijving presentatie

Ben Kokkeler, verbonden aan Bestuur & Management Consultants in Leusden, was tot 1 oktober jl. verbonden aan 1 van de 4 'Technologische Top Instituten', het Telematica Instituut in Enschede, als manager strategie en operations. Hij deelt met ons zijn ervaringen op het brandvlak van markt en wetenschap.

Het Telematica Instituut is een stichting waarin 9 universiteiten en kennisinstellingen (waaronder CWI en TNO) en ca. 30 bedrijven op structurele basis deelnemen. Het Ministerie van EZ kent jaarlijks een bijdrage toe die gekoppeld is aan de deelnames vanuit bedrijven en kennisinstellingen. TTI's worden vaak gekenschetst als 'virtuele instituten' in die zin dat ze qua personele omvang een hoogwaardige maar compacte management interface vormen tussen universiteiten en bedrijven. Het Telematica Instituut heeft hierin een specifieke positie ontwikkeld, gelet op de eisen die haar missie stelt: versnelde toepassing van ICT in een breed scala van maatschappelijke sectoren. Het Telematica Instituut beschikt daartoe over een centrale unit van gepromoveerde onderzoekers en projectgebonden staf die gezamenlijk jaarlijks een aantal grote nationale programma's en ca. 60 kortlopende projecten managen. Omdat het Telematica Instituut voor wat betreft kwaliteitszorg en reputatie moet voldoen aan zeer uiteenlopende eisen vanuit 'kennis' en 'markt' zijn hiervoor specifieke werkvormen en procedures ontwikkeld.